

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

Hamn- och gatunämnden

**VARBERGS
KOMMUN**

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

UNDERLAG TILL BUDGET 2025 OCH LÅNGTIDSPLAN 2026-2029	1
NÄMNDENS PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	2
NULÄGE I VERKSAMHETEN	2
UTBLICK	2
NÄMNDENS UPPDRAG OCH EKONOMISKA RAM	4
NÄMNDENS MÅL	5
ANALYS AV NÄMNDENS VERKSAMHETSMÄSSIGA OCH EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	6
INVESTERINGSPLAN FÖR NÄMNDEN	8
MEDFINANSIERING	18
FÖRÄNDRING AV TAXOR OCH AVGIFTER 2025	19

Nämndens planeringsförutsättningar

Nuläge i verksamheten

Varberg har en hög tillväxttakt och det märks även i nämndens ansvarområde avseende planering, anläggning och skötsel av kommunala gator, vägar, parker, grönområden och andra offentliga miljöer. Nämnden har de senaste åren investerat i nya och befintliga anläggningar i en historiskt hög takt.

Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) årliga medborgarundersökningen ger cirka 60 % av de tillfrågade invånarna i kommun ett gott betyg för skötsel av gator och vägar. Det är strax under genomsnittet i riket. Fler, cirka 80 %, är nöjda med skötseln på allmänna platser och detta är i nivå med genomsnittet i riket. I ett växande Varberg med fler invånare och besökare, ökar behovet av skötsel och slitaget på de allmänna ytorna inklusive gator och vägar. Samtidigt byggs nya anläggningar som också ska underhållas som medfört att större ytor och fler anläggningar behöver skötas. Sammantaget leder detta till en större påfrestning på både anläggningar och kommunens driftverksamhet.

Utifrån de senaste årens prisökningar och konjunktur har nämnden de senaste åren arbetat hårt för att hantera det rådande läget och för att nå en budget i balans. De kraftiga prishöjningarna inom drivmedel, asfalt och transporter har direkt påverkat nämndens budget. Den förändrade kostnadsbilden påverkar både drift, underhåll, investeringar och reinvesteringar. Det ändrade ekonomiska läget gör att nämndens grunduppdrag måste vara i fokus och i vissa fall omprövas. Det har gjort att vissa tjänster och utbud har minskat de senaste åren som följd av ekonomiska besparingar. Det i sin tur påverkar invånarnas och besökarnas förväntan på service.

Utblick

Klimatpåverkan på allmän plats

Klimatförändringar pågår här och nu och dess effekter påverkar redan vår omgivning. Förvaltningen har sett exempel på utbredda skador på träd och grönytor med anledning av torra somrar och milda blöta vintrar. Flera träd i de stadsnära skogarna har dött och det har funnits behov av att se över den framtida skötseln av stadsskogar och grönområden. Förstudien för stadsnära skogar visar på såväl nya investeringsbehov som ökade driftskostnader för att verka för livskraftiga ekosystem och hållbara grönområden.

Att det även finns större mängder tång på kommunens stränder är en konsekvens av klimatförändringar. En studie från Göteborgs universitet från 2021 visar att klimatförändringarna bidrar till ökad mängd koldioxid i haven och en försurad havsmiljö vilket i sin tur leder till ökad tillväxt av tång. I den försurade miljön blir tången större och skörare som gör att den enklare trasas sönder och sveps bort. Somrarna de senaste åren har också varit blåsigare, senast 2023 med stormen Hans, som gör att stora mängder tång blåser in på våra stränder på ett sätt som förvaltningen inte varit med om förut.

Till följd av klimatförändringar har även förökningen av invasiva arter utvecklats i allt snabbare fart. Invasiva arter hotar den biologiska mångfalden och hela ekosystem och kan även innebära ekonomiska förluster för fiske, jordbruk, vattenbruk och skogsindustri. Det är därför viktigt att hindra spridningen av invasiva arter för att stoppa denna negativa utveckling och kommunen behöver hitta resurser för att aktivt kunna arbeta med frågan.

Ökad nederbörd innebär också att vi framgent behöver planera för nya sätt att hantera dagvatten. Att planera och anlägga olika former av fördröjningsmagasin kräver grönytor i nya detaljplaner för att kunna hantera stora mängder regn. Att ge plats för att plantera träd och annan växtlighet för att öka krontäckningsgraden och biologisk mångfald är andra exempel på åtgärder som behövs för klimatanpassning i offentliga miljöer. Det kan i vissa fall innebära ökade investeringskostnader för nämnden och kommunen på kort sikt, men bedöms som nödvändigt för att kunna klimatanpassa allmän plats och minska risken för kapitalförstörelse på anläggningarna på sikt.

Klimatanpassning

För hamn- och gatunämndens verksamhet påverkar klimatförändringar såväl befintliga anläggningar som kommande investeringsanläggningar. Behovet av klimatanpassning kommer att innebära nya arbetssätt och krav för verksamheten. Ett viktigt steg blir att arbeta mer cirkulärt och se byggmaterial och massor som resurser istället för avfall. Genom att samplanera byggprojekt kan de massor som uppstår (bergkross, grus, matjord etc.) återanvändas i närliggande projekt. Cirkulär masshantering minskar både kostnader och klimatpåverkan. Den kommande masshanteringsstationen i Varbergs kommunen kommer att möjliggöra en mer cirkulär resurshantering och minskade koldioxidutsläpp inom kommunens bygg- och anläggningsverksamhet.

För goda resultat behöver kommunen också utveckla samarbeten med externa aktörer och ha tydliga krav på klimatanpassningar vid beställning av varor och tjänster hos entreprenörer. Kommunen behöver stärka upp sitt arbete med att ställa tydliga hållbarhetskrav i upphandlingar, exempelvis vid transporter inom kommunens bygg- och anläggningsverksamhet. Samtidigt är produktionen av biodrivmedel fortfarande dyrare än fossila drivmedel till följd av att tekniken fortfarande är förhållandevis outvecklad samt att råvarorna är dyrare. Det här i kombination med att utbud och tillgång av elektriska arbetsmaskiner är fortsatt lägre än efterfrågan, gör att krav på hållbara transporter innebär ökade kostnader för de maskiner och tjänster som nämnden köper in.

Informationssäkerhet

Ett ändrat säkerhetsläge i omvärlden har synliggjort behovet av att stärka kommunens cyber- och informationssäkerhetsarbete. EU beslutade 2022 om en ny lagstiftning för att stärka medlemsländernas informations- och cybersäkerhet som kommer att träda i kraft i svensk lagstiftning under andra halvåret av 2024. För hamn- och gatunämndens verksamhet blir det särskilt viktigt att säkra informationssystem för samhällsviktig infrastruktur då vi hanterar skyddsvärd information gällande vatten, avlopp, el och järnväg som ägs och delas av andra bolag och myndigheter. De stärkta informationssäkerhetskraven kommer att kräva nya samarbetsformer och säkra informationslagringsplatser.

Hållbarhetsredovisning

EU:s nya hållbarhetsredovisning, Corporate Sustainable Reporting Directive (CSRD), är ett nytt direktiv som ska säkerställa att företag och bolag rapporterar effekten av verksamhetens sociala och miljömässiga aktiviteter. Direktivet ställer krav på ny hållbarhetsrapportering enligt gemensam EU-standard för att öka jämförbarhet och transparens av företagens och bolagens hållbarhetsarbete. Kommunen, inklusive hamn- och gatunämnden, kommer indirekt att beröras av direktivet genom att vi är en del av de kommunala bolagens och andra företags värdekedja. Nämnden kommer troligen behöva utveckla ny och mer gedigen datainsamling som innebär nytt arbetssätt och eventuellt behov av nya kompetenser.

Nämndens uppdrag och ekonomiska ram

Drifts- och investeringsbudget, enligt Planeringsförutsättningar inför budget 2025	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftsbudget	174,3	177,2	177,0	177,3	177,5	177,9
Investeringsbudget	213,9	127,8	123,7	102,0	91,1	81,9

Hamn- och gatunämndens uppdrag

Hamn- och gatunämnden ansvarar för trafikfrågor och gator, vägar samt offentliga miljöer i kommunen. Nämndens ansvarsområden är:

- Kommunala gator och vägar och gång- och cykelvägar
- Trafik- och parkeringsfrågor
- Parker, grönområden, torg och andra allmänna platser
- Kommunala lekplatser, badplatser, motionsspår och offentliga toaletter
- Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn samt Varbergs flygplats

Politiska uppdrag

Genom den av kommunfullmäktige beslutade Budget 2024 och plan 2025-2028 tilldelades följande uppdrag till hamn- och gatunämnden:

Tillgänglighetsbad i Skällingesjön

Hamn- och gatunämnden får i uppdrag att redovisa hur Skällingesjön kan tillgänglighetsanpassas med rullstolsramp eller lift. Detta bör ske i samråd med lämplig tillgänglighetsorganisation. Återrapportering till kommunfullmäktige senast tredje kvartalet 2024.

Etablering av Minnesplats Tågängen

Hamn- och gatunämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna för att skapa en minnes-, informations- och utsiktsplats vid Tågängen - grönytan ovanför parkeringen. Återrapportering till kommunfullmäktige senast fjärde kvartalet 2024

Tillgänglighetsanpassning i Varbergs centrala delar

Hamn- och gatuförvaltningen får i uppdrag att undersöka sträckning av tillgänglighetsanpassad stenläggning i centrala Varberg med gångstråk som underlättar för rullatorer och rullstolar att ta sig fram. I samband med detta undersöka om det går att finna samordningsvinster i samband med grävning av Varberg Energi och/eller Vivab. Sträckningen Torggatan från Östra Vallgatan till Västra Vallgatan bör ha högst prioritet. Återrapportering till kommunstyrelsen senast fjärde kvartalet 2024.

Nämndens mål

Utifrån hamn- och gatunämndens grunduppdrag och kommunfullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål har nämnden beslutat om följande målinriktning för perioden 2024-2027:

Mål. Invånare i Varbergs kommun är inkluderade och kan påverka utformningen och nyttjandet av offentliga miljöer

Målet handlar om att inkludera invånare i utveckling och användandet av den offentliga miljön och infrastrukturen genom proaktiv och interaktiv kommunikation och dialog.

Nämndens mål ska bidra till kommunfullmäktiges prioriterade mål *Hela Varberg växer hållbart och är tryggt och inkluderande* inom målområdet **Ett samhälle för alla**.

Mål 2. Hela Varberg har en utvecklad grönstruktur som främjar goda livsmiljöer och biologisk mångfald

Målet handlar om att som del i den samhällsbyggande processen utveckla arbetsätt för att minska vår klimatpåverkan genom cirkulär resurshantering. Nämnden ska även utveckla och värna om miljöer som främjar ökad biologisk mångfald, social samhörighet, rekreation och rörelse i hela kommunen, samt ge plats för alla typer av hållbara transportmedel.

Nämndens mål ska bidra till samtliga tre prioriterade mål inom målområdet **En grön och klimatmedveten kommun**.

Mål 3. Bättre möjligheter för näringslivet och invånare att etablera sig och utvecklas i Varberg

Målet handlar om att i samspel med näringsliv och andra aktörer, förbättra nyttjandet av den offentliga miljön så att den kan komma alla till gagn genom innovation och nytänkande.

Nämndens mål ska bidra till kommunfullmäktiges prioriterade mål *Varberg är det enkelt och attraktivt att etablera, driva och utveckla företag i hela kommunen* och *Efterfrågad arbetskraft skapas genom utbildning och kompetensutveckling för alla med olika förutsättningar, ålder och bakgrund* inom målområdet **Ett livskraftigt näringsliv**.

Mål 4. En organisation som har mod att göra nytt för att möta medborgarnas behov

Målet handlar om att vara en hållbar och attraktiv arbetsgivare och ha en organisation som kan ställa om och tänka nytt för att möta samhällets behov och förväntningar.

Nämndens mål ska bidra till kommunfullmäktiges prioriterade mål *Vi är en effektiv och innovativ organisation som utvecklar verksamheten utifrån de vi är till för* och *Vi är en hållbar och attraktiv arbetsgivare som värnar, utmanar och skapar möjligheter för medarbetarna* inom målområdet **En effektiv, hållbar och nytänkande organisation**.

Analys av nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar

Växa i takt - framtida behov av infrastruktur

Ny infrastruktur behövs när nya verksamhets- och bostadsområden växer fram i kommunen. Det ser vi vid nya stationsområdet, Västerport, Värö station samt vid ett flertal nybyggda skolor, särskilda boenden och förskolor. Det är särskilt viktigt att dessa investeringar taktas så att infrastruktur kopplad till huvudanläggningen inte faller bort eller försenas för att helheten ska fungera. Då dessa investeringar styrs av andra än hamn- och gatunämnden, så kräver det hög grad av samordning och flexibilitet i kommunens investeringsplan.

Många gånger innebär pågående och kommande infrastrukturinvesteringar även samordning med Trafikverket och andra aktörer utanför kommunkoncernen. Flera av de nya planområdena som är beskrivna i kommunens översiktsplan innebär utbyggnad av infrastruktur i komplexa miljöer i form av dagvattenhantering, infrastrukturlösningar och ledningssystem, och i områden där kommunen inte alltid är markägare. Denna komplexitet innebär att utbyggnad av infrastruktur kan bli mer kostsam framöver.

Den geografiska utökningen detaljplanelagd kommunal mark gör också att den allmänna kommunala infrastrukturen, både grönytor, vägar, gator och parker får en större geografisk spridning och utökad kommunalt ansvar att skötas. Det gör att hamn- och gatunämndens driftkostnader kommer att öka i takt med att allt fler vägar, gator och grönytor blir allmän plats.

Förändringar i intäkter

När handelshamnen övergår till Hallands Hamnar kommer hamn- och gatunämnden att bli av med fartygsintäkter på ca 8 miljoner kronor per år vilket nämnden förväntas kompenseras för. Förutom fartygsintäkter har hamn- och gatunämnden även fått intäkter för de ställplatser som finns i Varbergs hamnområde motsvarande ca 1,5 miljoner kronor per år. Som följd av att detaljplan för Västerport etapp 1 vunnit laga kraft, kommer ställplatserna i innerhamnen att stegvis försvinna. Det finns även tendenser att intäktssidan för byggbelamringar kommer att minska de närmaste åren utifrån minskat byggande i staden. Sammantaget gör det att intäktssidan för hamn- och gatunämnden framöver kommer att minska kraftigt. Om inte hamn- och gatunämnden får kompensation även för dessa förlorade intäkter kommer det innebära krav på besparingar för nämndens verksamhet.

Underhållsbehov av befintliga anläggningar

Förtätningen i Varbergs stad och i vissa tätorter medför ökade driftkostnader för underhåll och skötsel av allmän platsmark för att en god standard ska kunna upprätthållas. Förvaltningen märker tydligt av det ökade trycket och slitaget varje år på nämndens anläggningar och särskilt tydligt är det när det kommer till städning och grönyteskötsel av allmän plats. Hamn- och gatunämnden får kompensation för driftkostnader för nya anläggningar som tas i bruk, men däremot kompenseras inte nämnden för befolkningsökning eller för ökat besöksstryck. För att en god standard ska kunna upprätthållas är det förvaltningens bedömning att det krävs resurstillskott inom området.

Hamn- och gatuförvaltningen behöver också ställa om för att stärka kapaciteten att löpande inventera status och underhållsbehov av nämndens anläggningar. Omställningen handlar delvis om ändrade arbetssätt för att stärka samordningen mellan löpande drift och långsiktiga underhållsbehov. Detta har gjorts genom att tillsätta en förvaltargrupp som ska vara förvaltningens stöd för att identifiera och prioritera större underhållsåtgärder. Det finns även behov av att i högre grad prioritera och resurssätta för inventeringar av nämndens anläggningar och skapa systematiska arbetssätt som löpande uppdaterar status på nämndens anläggningar.

Omställning till fossilfri maskinpark

Nuvarande maskinpark är inte hållbar, varken funktionellt eller för att klara omställningen till ett fossilfritt Sverige 2030 som Varbergs kommun åtagit sig att uppnå. Förvaltningen arbetar med att ta fram underlag vad det skulle innebära att byta nuvarande maskinpark. Förvaltningen planerar att genomföra studiebesök och omvärldspaning om hur andra kommuner planerar att ställa om sin maskinpark till fossilfria alternativ.

Verksamhetslokaler

Verksamhetslokalerna på Kattegattsvägen har förestående renoverings- och upprustningsbehov, i synnerhet växthuset. För att fortsatt bedriva den grönyte- och gatudriftverksamhet som finns idag är det angeläget att reinvestera i de befintliga lokalerna. Behovet av verksamhetslokaler har lyfts i kommunens lokalförsörjningsplanering, men finns inte med i någon av kommunens befintliga fastighetsinvesteringsplaner.

Parkeringshus

Hamn- och gatunämnden står bland annat för hyreskostnaderna och kapitalkostnaderna för kommunens parkeringshus. Det är kommunstyrelsen som är avtalspart med Varbergs Fastighets AB, och hamn- och gatunämnden är endast behjälplig med tillsynen av avtalet. Samtidigt är det hamn- och gatunämnden som bär den ekonomiska risken. Hyreskostnaderna har ökat kraftigt de senaste åren och hamn- och gatunämnden har blivit kompenserad enligt Prisindex Kommunal Verksamhet (PKV), som har varit lägre än den faktiska hyreshöjningen. Utöver det har hamn- och gatunämnden ett effektiviseringskrav på 1 procent. Kostnaderna för parkeringshusen består endast av icke påverkbara kostnader, vilket innebär att motsvarande effektiviseringar måste göras på hamn- och gatunämndens övriga verksamheter.

Investeringsplan för nämnden

Balansera ambitioner utifrån befintliga resurser

De betydligt snävare ekonomiska förutsättningarna gör att hamn- och gatunämnden framgent i högre grad kommer att behöva balansera ambitioner och förväntningar på leverans i relation till befintliga resurser. För att kunna göra rätt bedömning av investeringsbehov har hamn- och gatuförvaltningen sett över befintlig investeringsplan utifrån följande utgångspunkter; grunduppdrag, förutsättning för att andra ska kunna leverera på sitt grunduppdrag, politiska mål och ambitioner. Indelningen syftar till att ge stöd i investeringarnas tidsplanering och djupare förståelse över vad det är som ska levereras, varför och för vem. Nedan beskrivs och exemplifieras utgångspunkterna kort:

- Grunduppdrag: Investeringar som måste göras för att kunna leverera på vårt grunduppdrag. Det handlar om bland annat om löpande reinvesteringar i nämndens anläggningar, så som beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trädförnyelse, upprustning av lekplatser och badplatser.
- Förutsättning för andras grunduppdrag: Investeringar som måste göras för att andra inom kommunkoncernen eller annan myndighet ska kunna leverera på sitt grunduppdrag. Det handlar om utbyggnad av infrastruktur vid stationsområde i Varberg och Värö, skolor, förskolor och särskilda boenden. Det som särskiljer dessa investeringsåtgärder är att hamn- och gatunämnden sällan råder över när i tid dessa ska genomföras utan är avhängig av andra nämnders eller myndigheters planering.
- Politiska mål och ambitioner: Investeringar som måste göras för att kunna göra den förflyttning/omställning som krävs för att stärka vårt grunduppdrag. Nämndens och fullmäktiges mål är en viktig styrning här.

Utöver det har förvaltningen gjort en bedömning av vilka anläggningar som har störst behov av investering, samt hur stor effekt och samhällsnytta investeringen skulle bidra till. Detta för att kunna ompröva tidigare fattade beslut samt ha ökad förmåga att göra rätt prioritering utifrån nya förutsättningar.

Indexuppräknning av investeringsplan

Historiskt har nämndens investeringsplan inte indexuppräknats. Den kraftiga Indexutvecklingen sedan starten av pandemin och kriget i Ukraina har uppmärksammat att en mer rutinmässig årlig indexjustering hade varit önskvärd. För indexuppräknning följer förvaltningen Trafikverkets investeringsindex väghållning. Indexjustering av projekten gjordes senast inför budget 2023 vilket innebar att projekten under våren 2022 räknades upp med aktuellt index. Vi har nu gjort en ny indexuppräknning med en uppskattad Indexutveckling på 2,5% per år för 2023, 2024 och 2025. Avsikten är att framgent årligen ta ställning till behovet av indexjustering i samband med att underlag till budget tas fram.

Förändringar från tidigare beslutad långtidsplan

Utifrån översyn av befintlig långtidsplan av nämndens investeringar samt indexuppräkningsplaner så har följande förändringar och tillägg gjorts i nämndens investeringsplan:

- Ombyggnation av Norrgatan, sträckan Drottninggatan och Östra Långgatan, är tillagd för år 2025. Bakgrunden är exploatering av Postmästaren 14 med flera för ombyggnation av stadshus C. Exploateringen kommer att innefatta ombyggnation av norra halvan/sidan av Norrgatan, och nämnden föreslås att stå för resterande del av ombyggnationen av gatan.
- Korsning Österleden-Ölandsgatan föreslås läggas till. Den har tidigare funnits med i nämndens investeringsplan men rymdes inte inom planeringsförutsättningarna för budget 2024 och långtidsplan 2025-2028.
- Korsning Österleden-Träslövsvägen föreslås påbörjas. Den har tidigare funnits med i nämndens investeringsplan men rymdes inte inom planeringsförutsättningarna för budget 2024 och långtidsplan 2025-2028.
- Förslag på utökad budget för Beläggningsåtgärder under Löpande trafikinvesteringar utifrån en beläggningsinventering som genomfördes år 2023. Med föreslagen budgetnivå bedöms kvalitén på kommunens väg- och gatubeläggning kunna behållas.
- Reinvestering av offentliga toaletter planeras under Löpande investeringar park/allmän plats. En fördjupad underhållsanalys kommer att genomföras under 2024-2025 för att klargöra reinvesteringskostnad.
- Kattegattleden Nordvära läggs till för genomförande under 2027 förutsatt att frågan om markåtkomst är löst.
- Ett av växthusen på hamn- och gatunämndens verksamhet på Kattegattsvägen har stora renoveringsbehov och utgör en arbetsmiljörisk. En kostnad för reinvestering föreslås därför för växthuset under 2025 under Löpande ram för mindre verksamhetsinvesteringar. Från 2026 och framåt föreslås ram för mindre verksamhetsinvesteringar återställts till 2 mnkr.
- För att kunna uppfylla EUs krav på fossilfria fordon och arbetsmaskiner samt uppnå behovet av att byta ut fordon som har nått sin tekniska livslängd föreslås ram för löpande arbetsmaskiner utökas med 12,7 mnkr under planperioden 2025-2029. I summan ingår klimatpremie från Energimyndigheten motsvarande 20% av inköpskostnad för fossilfria maskiner.

Projekt	Totalt förslagen projekt budget	Utfall före 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ombyggnad av korsningar och gator	79,7	54,4	14,3	11,0	0	0	0	0
Löpande investeringar park/allmän plats	8,6	x	8,3	8,6	8,6	10,6	10,6	10,6
GC-väg Syllingevägen Veddige-Värö Etapp 1	26,7	0,6	0	8,6	8,6	0	0	0
Socitetsparken upprustning	17,1	0,9	0	0	6,9	6,7	2,7	0
Masshanteringsstation	42,9	0,0	2,0	21,5	19,4	0	0	0
Löpande infrastruktur skolor och SÄBO	16,0	x	5,2	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Löpande Ökad krontäckning	2,0	x	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Utveckling av badplatser fas 2	26,1	7,4	3,3	2,7	1,2	0,1	0	0
Servicebyggnad Fästningsområdet	10,7	0,7	0,8	4,1	0	0	0	0
Reinvestering broar 2024-2027	8,6	0,0	1,0	2,2	2,2	2,2	0,0	0,0
Löpande trafikinvesteringar	15,2	x	21,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar	3,0	x	2,6	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Utformning av Lassabackadeponin	35,5	24,6	10,5	1,2	0	0	0	0
Stadsnära skogar	15,3	0,4	4,4	1,5	0,7	2,7	2,7	2,7
Löpande arbetsmaskiner	2,5	x	2,0	2,5	5,3	3,6	2,5	6,3

Projekt	Totalt förslagen projekt budget	Utfall före 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Löpande cykelinvesteringar	1,0	x	0	1,0	1,0	3,4	5,4	5,4
Löpande hamninvesteringar	1,1	x	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Anslutningar omkring Varbergs station Etapp 1	33,7	6,2	6,4	0	9,9	10,3	0	0
Mathilda Ranchs allé Etapp 1-4	127,5	8,5	3,1	23,7	23,7	23,7	23,7	12,3
Gång- och cykelväg Stråvalla	1,3	0	0	0	0	0	1,3	0
Norrgatan	2,0	0	0	2,0	0	0	0	0
Korsning Österleden/ Ölandsg	12,0	0	0	0	0	0	6,0	6,0
Korsning Österleden/T räslövsv	12,0	0	0	0	0	0	0	2,3
Kattegattleden Nordvära	2,5	0	0	0	0	2,5	0	0
Totalt	502,8	103,6	88,2	127,8	123,7	102,0	91,1	81,9

Investeringar som ej ryms inom planeringsförutsättningarna								
Projekt	Totalt förslagen projektbudget	Utfall före 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Badhusplatsen	x							
Trafikplats Träslösvägen/ Västkustvägen	x							
Teaterplatsen	x							
Korsning Ringv/Rosenfredsg	8,0							
Anslutningar till stationsområdet Etapp 2	25,4							
Kyrkogatan	x							
Torggatan	x							
Korsning Träslösvägen/ Västkustvägen (vid Willys)	12,0							
Mindre generalplaneinvesteringar	5,4							
Gång- och cykelväg Syllingevägen Veddige-Värö Etapp 2	66,3							

Investeringar som prioriterats inom planeringsförutsättningarna

Ombyggnad av korsningar och gator

Inom Varbergs kommun finns ett antal korsningar som är i behov av ombyggnad för att erhålla bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter, och bättre miljö. Projektet har omfattat åtta korsningsåtgärder, fyra av dessa korsningar har byggts om. De återstående planerade korsningarna Österleden-Ölandsgatan, Österleden-Träslösvägen, Träslösvägen-Västkustvägen och Rosenfredsgatan-Ringvägen bryts ut till egna investeringsprojekt.

I projektet ingår även att bygga om och rusta upp ett antal gator i Varbergs tätort för att förbättra trafiksäkerheten och gestaltningen på gatorna. Flertalet av gatorna är i dag utjänta gällande beläggning, de är breda och inbjuder till höga hastigheter. Gatorna saknar även goda faciliteter som gynnar ett hållbart resande, så som gång- och cykelvägar och tillgänglighetsanpassade hållplatser.

Två av gatorna färdigställdes under 2023 Slottsgatan/Fästningsgatan och Träslövsvägen. Kattegattsvägen förväntas bli färdigställd under 2024 och Trädlyckevägen och Bandholtzgatan beräknas bli färdigställda under 2025.

Löpande investeringar park/allmän plats

Löpande investeringar inom park/allmän plats är mindre investeringar gällande stadsdels/tätortslekplatser, mindre lekplatser, mötesplatser, motionsspår, ungdomshäng på landsbygd, trädförnyelse, offentliga toaletter, smärre centrumåtgärder och tillgänglighetsåtgärder.

Gång- och cykelväg Syllingevägen Veddige-Värö

Expansion hos Södra tillsammans med Ringhals genererar ett ökat trafikflöde på Syllingevägen av såväl arbetspendling som tung trafik och risken för cyklister och gående är påtaglig. Därför finns ett behov av att bygga en ny gång- och cykelbana mellan Veddige och Väröbacka.

Societetsparkens upprustning

Projekt består dels av mindre punktinsatser som utförs 2021/2022, dels av en restaurering av parken som planeras utföras 2026. Societetsparken är en av Varbergs främsta parker med stor betydelse för identiteten som kurortsstad och med många aktiviteter. Samtidigt fungerar parken som en betydelsefull social plats i staden, och flertalet arrangemang och evenemang tar plats i parken under året.

Masshanteringsstation

Syftet med projektet är att tillskapa och säkerställa ytor för förvaltningens och kommunens masshantering och etablera en masshanteringsstation och på så sätt ge förutsättningar att arbeta ekonomiskt och hållbart med ett cirkulärt arbetssätt kring massor och material.

Masshanteringsstationen ska kunna ta emot massor och material som kan förädlas och bli resurs i nya projekt. Stationen ska kunna ta emot massor och material från både egen regi verksamhet och upphandlad verksamhet inom förvaltningen. Stationen bör även kunna ta emot massor och material från övriga delar av kommunkoncernen.

Massor och material som inte kan återanvändas, med eller utan förädling, ska inte tas emot av anläggningen.

Löpande Infrastruktur skolor och SÄBO

Det planeras ett stort antal nya skolor och förskolor framöver. För att ta sig till dessa behövs oftast nya gång- och cykelvägar, säkra passager och anslutningar från hållplatser.

Under planperioden 2025-2029 planeras det för nya och ombyggda skolor och SÄBO. Planeringen sköts från de i kommunen beslutande nämnderna. Hamn- och gatunämnden har att följa planerna och bistå vid byggnation.

Löpande Ökad krontäckning

Syftet med projektet är för att komplettera större ytor där träd helt saknas och där de har möjlighet att breda ut både krona och rotsystem samt för att få in varierande arter och storlekar (succession) i befintliga bestånd.

Utveckling av badplatser fas 2

Utveckling av badplatser fas 2 handlar om att höja standarden och utföra punktinsatser på ett antal badplatser i enlighet med badplatsriktlinjen. Utformningen av varje plats löses i samband med respektive delprojekt. Inom projektet ingår även utbyte av organowood till tryckimpregnerat trä på badplatserna Barnens badstrand och Getterön 5:e vik.

Servicebyggnad fästningsområdet

Området kring Fästningsbadet och strandpromenaden saknar servicefunktioner i form av toaletter och omklädningsmöjligheter. Uppdraget är att planera för en servicebyggnad. För genomförandet behöver en ny detaljplan tas fram.

Reinvestering broar 2024-2027

Vart sjätte år görs en huvudinspektion av kommunens broar. Vid inspektionen dokumenteras och tillståndsklassas eventuella skador på broarna vilket leder fram till underhållsåtgärder som krävs för att säkerställa broarnas funktion och livslängd. Projektet syftar till att åtgärda de noterade skadorna.

Löpande trafikinvesteringar

Löpande trafikinvesteringar är mindre investeringar gällande gator, vägar och gc-vägar. Det kan t ex vara beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trafikmiljöåtgärder, belysning eller cykelrelaterade investeringar.

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar under året. Under 2025 prioriteras ett av växthusen på Kattegattsvägen som har stort renoverings- och upprustningsbehov. För att fortsatt kunna bedriva den park- och gatudriftverksamhet som finns idag med en säker arbetsmiljö behöver växthuset renoveras.

Utformning av Lassabackadeponin

Projektets syfte är att i samband med sluttäckningen av Lassabackadeponiområdet skapa ett attraktivt rekreationsområde och utflyktsmål. Det är ett inkluderande projekt där alla människor ska kunna ta del av den gemensamma miljön samtidigt som ekologiska värden är centralt för projektets gestaltning.

Projektet bevarar, kompletterar och förstärker befintliga ekosystemtjänster som dagvattenhantering, pollinering och pedagogisk lek. Projektet tillskapar också nya ekosystemtjänster som biologisk mångfald i mångfaldsträdgården.

Stadsnära skogar

Syftet med projektet är att säkerställa och utveckla de stadsnära skogarna för framtida generationer genom åtgärder och förändrad skötsel som ökar den biologiska mångfalden och rekreationsvärdena. Projektet omfattar 6 av Varbergs stadsskogar; Brunnsbergsskogen, Furubergsskogen, Göingegården, Hamre kulle, Prästakullen och Påskbergsskogen.

Arbetsmaskiner

Förvaltningen behöver löpande byta ut vissa av sina arbetsmaskiner t ex gräsklippare, sopmaskiner och traktorer.

Löpande cykelinvesteringar

Projektets syfte är att utifrån kommunens cykelplan skapa ett sammanbyggt och attraktivt cykelvägnät som Varbergs boende och besökare ska vilja cykla på och på så sätt minska de korta bilresorna.

Löpande hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar är investeringar som behövs för att underhålla och utveckla fritids- och fiskehamnarna i Varberg och Träslövsläge.

Anslutningar omkring Varbergs station E1

Ett nytt stationsområde ska byggas till följd av byggnationen av Varbergstunneln. En flytt av stationen kommer också att påverka de befintliga angränsande gatorna och dess omgivande kvarter. Den första etappen är en direkt följd av utvecklingen runt stationsområdet och Västerport och behöver genomföras i samband med stationsutbyggnaden. Då marken vid det nya stationsområdet höjs medför det att åtgärder behöver göras för att trafiken ska komma fram, tillgänglighetsanpassa stationsområdet med intilliggande kvarter.

Mathilda Ranchs allé etapp 1-4

Utvecklingen av stationsområdet och Västerport kommer att kräva höjjusteringar av Östra Hamnvägen. Marken runt stationsområdet kommer att höjas vilket medför att anpassningar behöver göras på anslutande gator för att gatornas funktioner ska kunna bibehållas. Östra Hamnvägen ska även byggas om för att förändras från industrigata till stadsgata och skapa en ny entré till Varberg centrum. I samband med ombyggnaden kommer gatan döpas om från Östra Hamnvägen till Mathilda Ranchs allé.

Gång- och cykelväg Stråvalla

Projektet gång- och cykelväg mellan Löftaskog och Frillesås behöver byggas eftersom vägar i området har mycket trafik och höga hastigheter. Det saknas passager vid till exempel förskola, skola och busshållplatser. Varbergs Kommun medfinansierar projektet tillsammans med Trafikverket.

Norrgatan

Norrgatan ligger i stadskärnan och sträcker sig mellan Västra Vallgatan och Östra Vallgatan. Sträckan mellan Drottninggatan och Östra Långgatan är, till skillnad från resterande delar av gatan, inte ombyggd och anpassad till Riksintresset för kulturmiljö och funktionerna i staden idag och i framtiden. Projektets mål är att i samband med exploateringen av Postmästaren 14 med flera bygga om Norrgatan för att få en sammanhållen gestaltning av Norrgatan i hela dess sträckning.

Korsning Österleden-Ölandsgatan

Syftet med projektet är att förbättra framkomligheten för bil och buss samt öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

Korsning Österleden-Träslövsvägen

I den här korsningen upplevs svårigheter att komma ut från Träslövsvägen till Österleden. Detta får till följd att många väljer annan väg genom bostadsområdet Erlandsgården. Vid hård trafikering på Österleden uppstår långa köer då vänstersvängande trafik blockerar vägen.

En gång- och cykeltunnel finns strax söder om korsningen, men den upplevs otrygg då den är låg och trång samt saknar belysning. Många väljer därför att gå eller cykla över korsningen Österleden-Träslövsvägen, vilket är högst olämpligt ur trafiksäkerhetssynpunkt då den saknar passage.

Kattegattleden Nordvåra

Kattegattleden är ett regionalt projekt, där Region Halland är huvudansvarig, som innefattar utbyggnad av cykelvägar i tio kommuner ifrån Helsingborg till Göteborg. I Varberg har sträckan Åhs – Morup byggts ut av Trafikverket under 2022-2023. Återstående del avser sträckning vid Nordvåra i norra delen av kommunen.

Investeringar som ej prioriterats inom planeringsförutsättningarna

Badhusplatsen

Badhusplatsen är en viktig plats i Varberg för invånare och besökare. Här möts många stråk och flera byggnader med kulturhistoriskt värde ligger på, eller i närheten av, platsen. Västerport kommer också att ansluta till Badhusplatsen vilket gör åtgärderna extra viktiga. Konsekvensen av att inte genomföra projektet Badhusplatsen i samband med Tullhusets nya verksamhet är att platsen inte kommer att utnyttjas optimalt och att gestaltningen inte samordnas. Fortsatta problem med trafiksäkerheten och översvämningsrisk på platsen kommer att kvarstå.

Trafikplats Träslövsvägen-Västkustvägen

Bron som leder Träslövsvägen över Västkustvägen är i behov av en större reinvestering där övergångskonstruktioner och tätskikt behöver bytas samt där kantbalkar, räcke mm behöver bytas ut.

Teaterplatsen

Teaterplatsen är ett projekt som pausades i samband med att tunnelprojektet startades och busstrafiken trafikerar gatorna runt Komedianten. Kulturhuset är en målpunkt och en mer stadsmässig utformning skulle stärka platsen och binda ihop stadskärnan med Esplanaden (Engelbrektsgatan). Konsekvensen av att inte genomföra projekt Teaterplatsen blir att mötesplats i anslutning till Komedianten entré inte genomförs och fortsatta utmaningar med trafiksäkerheten på Engelbrektsgatan. Det tänkta stråket för rörelse och folkliv som skulle stärka centrumkärnan men också gynna handel och verksamheter utgår. Miljön runt Komedianten är inte säkert och projektet planeras ha ett tydligt barnperspektiv i sin utformning.

Korsning Ringvägen-Rosenfredsgatan

Huvudsyftet med den här åtgärden är att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken, förtydliga hänvisning och skapa trafiksäker lösning för oskyddade trafikanter. Åtgärden är ett led i att skapa en tydligare inre ringled för biltrafiken och minska fordonstrafiken på Västra Vallgatan.

Anslutningar omkring Varbergs station etapp 2

Ett nytt stationsområde ska byggas till följd av byggnationen av Varbergstunneln. En flytt av stationen kommer också att påverka de befintliga angränsande gatorna och dess omgivande kvarter. Det är viktigt att det nya stationsområdet knyts an till den befintliga bebyggelsen för att få en helhet och samhörighet med Varbergs centrum. Etapp 2 av anslutningar till stationsområdet behöver inte vara genomförd till dess att den nya stationen öppnas då dessa delar inte behöver justeras i höjddled. Projektet bör prioriteras på sikt då det skapar en enhetlig och sammanhängande gestaltning på Västra Vallgatan, Magasinsgatan och Kungsgatan och kopplar därmed det nya stationsområdet till centrum, söderut och österut.

Kyrkogatan

Idag saknas det en cykelväg i öst-västlig riktning genom stadskärnan, och förslaget är att den ska gå utmed Kyrkogatan. De flesta cyklister väljer idag Torggatan, vilket skapar konflikter mellan gående och cyklister. Det saknas idag trottoar på ena sidan av Kyrkogatan och gatan är inte tillgänglighetsanpassad för människor med olika funktionsnedsättningar. Projektet vill även utforma gaturummet bättre med plats för till exempel uteserveringar.

Torggatan

Varberg växer och gestaltningen för Torggatan har spelat ut sin roll. Trafikslagen behöver renodlas och Torggatan behöver utformas som en gågata. Torggatan är också ett viktigt handelsstråk och de gamla banklokalerna är idag affärer med skyltfönster ut mot gatan vilket måste tydliggöras bättre. Gestaltningen ska också gynna de verksamheter som finns utmed gatan i form av plats för uteserveringar och varuexponering.

Korsning Träslövsvägen-Västkustvägen (vid Willys)

Denna korsning hänger samman med projektet trafikplats Träslövsvägen-Västkustvägen. Om bron behålls kommer korsningen behöva byggas om. Blir det däremot aktuellt att bygga om trafikplatsen utgår projektet. Syftet med projektet är att förbättra framkomligheten för bil och buss samt öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

Mindre generalplaneinvesteringar

Generalplaneinvesteringar kan beskrivas som kostnader som uppstår vid nyexploatering och härrör från sådana anläggningar som inte enbart betjänar det nya området och därmed inte endast finansieras av exploitören. Projektet är även avsett att hantera mindre åtgärder i gamla detaljplaner som av olika anledningar inte blivit genomförda. Tillförs inte medel för mindre generalplaneinvesteringar finns inget utrymme för att anlägga gator, vägar och parker i samband med nyexploatering av områden utöver det som täcks av exploateringsbudgeten. På samma sätt kan inte ej genomförda delar i äldre detaljplaner åtgärdas. Det är också mer kostnadseffektivt att bygga ut och förbättra infrastruktur som gynnar både nya och befintliga boende i samband med exploatering.

Gång- och cykelväg Syllingevägen Veddige-Värö etapp 2

Från Väröbacka saknas möjlighet för gångtrafikanter och cyklister att på ett trafiksäkert sätt ta sig österut mot Veddige. Trafiksäkerhet skulle öka med denna koppling men användarpotentialen bedöms vara låg då sträckan är lång sträcka och längs mindre orter.

Medfinansiering

Projekt	Totalt förslagen projektbudget	Utfall före 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
GC-väg Veddige Derome	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	2,1	0,0
GC-väg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsv)	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	2,2	0,0
Totalt	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	4,3	0,0

Gång- och cykelväg, Veddige-Derome

Gång- och cykelväg mellan Veddige och Derome längs med statlig väg. Kommunen kommer att medfinansiera projektet.

Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845

Gång- och cykelväg mellan Löftaskog och Frillesås längs med statlig väg. Kommunen kommer att medfinansiera projektet. Medel finns avsatta i hamn- och gatunämndens budget för belysning av sträckan.

Förändring av taxor och avgifter 2025

Nedan ges en kort beskrivning av de taxor som berör nämndens verksamhet. För att hantera den inflation som finns i landet och de ökade omkostnader den medför föreslås alla taxor utom taxan för Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn indexjusteras. Indexjustering ger möjlighet till kontinuerlig anpassning av ett grundpris till en viss kostnadsutveckling. Förvaltningen har valt att använda konsumentprisindex (KPI) med basår oktober 2023. Vidare föreslås att taxorna indexjusteras inför varje nytt kalenderår.

Taxa för upplåtelse av offentlig plats

För att förenkla taxan föreslås den från och med 2025 att indexjusteras enligt konsumentprisindex för oktober månad året före avgiftsåret med oktober 2023 som basår. Avrundning sker till jämn krona på varje enskild avgift.

Med anledning av en ny riktlinje för varuexponering förelås en ny avgiftsmodell för att bättre passa in med det nya upplägget den nya riktlinjen medför. Den nya avgiften föreslås vara 500 kr per kvadratmeter och år för varuexponering med en minsta avgift på 860 kr. Avgiften för gatupratare föreslås vara 860 kr per år och gatupratare om man endast ansöker om gatupratare. Upplåtelseändamålet föreslås förenklas genom att arbeta med en avgift som är baserad på den totala yta som nyttjas utanför verksamheten oavsett vad som placeras där.

Avgiften för el har tagits bort under Evenemang och istället blivit en egen punkt som kan nyttjas av fler ändamål än endast evenemang. Det är dock samma avgift och upplägg som tidigare. Undantaget är el på torget där förvaltningen har börjat erbjuda el genom elbrunnar och elskåp som har placerats ut.

Taxa för Varbergs hamn

Taxa för Varbergs hamn föreslås att upphävas och ersättas med en ny taxa som innefattar båda hamnarna. Den nya taxan föreslås heta "Taxa för Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn" och beskrivs mer nedan.

Taxa för Träslövsläges hamn

Taxa för Träslövsläges hamn föreslås att upphävas och ersättas med en ny taxa som innefattar båda hamnarna. Den nya taxan föreslås heta "Taxa för Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn" och beskrivs mer nedan.

Taxa för Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn

Tidigare har det funnits en taxa för Varbergs hamn och en taxa för Träslövsläges hamn. Dessa föreslås slås ihop till en. Flertalet taxor har funnits med i båda taxorna vilka nu är förenklade och förtydligade.

Taxa för förbrukad el kommer tas ut från respektive båtplats och inte längre ingå i båtplatsavgiften för att skapa en mer rättvis prisbild då användningen av el bör vara individuell och frivillig. Därav höjs inte taxan för båtplatsen.

Flertalet av taxorna har historiskt inte haft underlag för debitering och därför föreslås dessa tas bort för en bättre tillämpning av taxan.

Ansvaret för handelshamnen flyttar från kommunen till Hallands hamnar 2025 och regleras därför inte längre i Taxa för Varbergs innerhamn och Träslövsläges hamn.

Taxa för nyttoparkering

Taxan för nyttoparkeringstillstånd föreslås indexjusteras från och med 2025 enligt konsumentprisindex för oktober månad året före avgiftsåret med oktober 2023 som basår. Avrundning sker till närmsta hundratal kronor.

Taxa för felparkeringsavgifter

Taxan för felparkeringsavgifter föreslås indexjusteras från och med 2025 enligt konsumentprisindex för oktober månad året före avgiftsåret med oktober 2023 som basår. Avrundning sker till närmsta hundratal kronor på varje enskild avgift. Taxan för kontrollavgifter på kvartersmark där kommunen övervakar föreslås öka på samma sätt som avgiften för parkeringsanmärkningar på allmän platsmark.

Taxa för ansökan om arbete på väg

Taxan innefattar avgifter relaterat till ansökan om trafikanordningsplan (TA-plan) och öppningsanmälan. För att förenkla taxan föreslås den från och med 2025 att indexjusteras enligt konsumentprisindex för oktober månad året före avgiftsåret med oktober 2023 som basår. Avrundning sker till närmsta hundratal kronor på varje enskild avgift.